

ข้อ 46 ให้ส่วนราชการเก็บรักษาใบยืม ซึ่งยังมีได้ชำระคืนเงินยืมให้เสร็จสิ้นไว้ในที่ปลอดภัย อย่าให้สูญหายได้ และเมื่อผู้ยืมได้ชำระคืนเงินยืมเสร็จสิ้นแล้ว ก็ให้เก็บเช่นเดียวกับหลักฐานการจ่าย

ข้อ 47 ในกรณีที่ผู้ยืมมิได้ชำระคืนเงินยืมภายในกำหนด ให้หัวหน้ากองคลังเรียกชดใช้เงินยืมตามเงื่อนไขในใบยืมให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันครบกำหนด

ในกรณีที่ไม้อาจปฏิบัติได้ตามวรรคแรก ก็ให้รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีทราบเพื่อพิจารณาสั่งการบังคับให้เป็นไปตามสัญญาการยืมเงินต่อไป

หมวด 3

ข้อกำหนดในการเก็บรักษาเงิน

ส่วนที่ 1

ตุนิรภัยเก็บเงิน

ข้อ 48 ส่วนราชการใดมีการเก็บรักษาเงิน ให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นจัดให้มีตุนิรภัยสำหรับเก็บรักษาเงินของทางราชการ

ข้อ 49 ตุนิรภัยของส่วนราชการ ให้ตั้งไว้ในที่ปลอดภัยในสำนักงานของส่วนราชการนั้น

ข้อ 50 ตุนิรภัยให้มีลูกกุญแจอย่างน้อย 2 ดอก อย่างมาก 3 ดอก แต่ละดอกมีลักษณะต่างกันโดยให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือลูกกุญแจคนละดอก

ข้อ 51 ลูกกุญแจตุนิรภัยตู้หนึ่ง ๆ โดยปกติให้มือน้อย 2 สำหรับให้หัวหน้าส่วนราชการมอบให้กรรมการเก็บรักษาเงินเก็บรักษา 1 สำหรับนอกนั้นให้นำฝากเก็บรักษาในลักษณะหีบห่อไว้ดังนี้

(1) สำหรับส่วนกลาง ณ กองคลังกลาง กรมธนารักษ์

กระทรวงการคลัง

(2) สำหรับส่วนภูมิภาค ณ ห้องเก็บเงินคลังในของสำนักงานคลังจังหวัด

ข้อ 52 ส่วนราชการในภูมิภาคแห่งใดโดยปกติไม่มีการเก็บรักษาเงิน หากมีความจำเป็นจะต้องเก็บรักษาเงินเป็นครั้งคราว หรือกรณีที่ส่วนราชการมีการเก็บรักษาเงินเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากว่าการเก็บรักษาเงินไว้ในตู้নিরক্ষ্যของส่วนราชการนั้นจะไม่ปลอดภัย จะนำเงินฝากเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานคลังจังหวัดในลักษณะหีบห่อตามวิธีที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ได้

ส่วนที่ 2

กรรมการเก็บรักษาเงิน

ข้อ 53 ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไป ในส่วนราชการนั้นอย่างน้อย 3 คน เป็นกรรมการเก็บรักษาเงินของส่วนราชการนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่ส่วนราชการใดโดยปกติมีเงินเก็บรักษาในวันหนึ่ง ๆ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจะตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินเพียง 2 คนก็ได้

การแต่งตั้งกรรมการเก็บรักษาเงินดังกล่าวในวรรคก่อน หากส่วนราชการใดมีข้าราชการตำแหน่งระดับ 2 หรือเทียบเท่าที่จะแต่งตั้งเป็นกรรมการไม่ครบจำนวน จะแต่งตั้งจากข้าราชการตำแหน่งระดับ 1 หรือข้าราชการดำรงตำแหน่งระดับ 2 จากส่วนราชการอื่นร่วมเป็นกรรมการให้ครบจำนวนก็ได้

ข้อ 54 ให้กรรมการเก็บรักษาเงินเป็นผู้ถือลูกกุญแจตู้নিরক্ষ্যในกรณีตู้নিরক্ষ্যมีที่ใส่กุญแจ 3 ดอก และมีกรรมการ 3 คน หรือมีที่ใส่กุญแจ 2 ดอก และมีกรรมการ 2 คน ก็ให้กรรมการถือกุญแจคนละดอก แต่ถ้าตู้নিরক্ষ্যมีที่ใส่กุญแจ 2 ดอก แต่มีกรรมการ 3 คน ก็ให้กรรมการที่อาวุโสถือกุญแจคนละ 1 ดอก และให้กรรมการอีกหนึ่งคน มีหน้าที่ประจำตราตู้নিরক্ষ্যแต่เพียงอย่างเดียว ในกรณีที่มีกรรมการเพียง 2 คน แต่ตู้নিরক্ষ্যมีกุญแจ 3 ดอก ก็ให้กรรมการถือกุญแจคนละ 1 ดอก ส่วนกุญแจที่เหลือให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะมอบให้

กรรมการผู้ใดถือลูกกัญแจนั้น

ในกรณีที่มีห้องมั่นคงหรือกรงเหล็ก การถือลูกกัญแจห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถือลูกกัญแจตู้নিরায়โดยอนุโลม

ข้อ 55 ถ้ากรรมการเก็บรักษาเงินผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่กรรมการได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตามนัยข้อ 53 ให้เป็นกรรมการแทนชั่วคราวให้ครบจำนวน การแต่งตั้งผู้ที่จะเป็นกรรมการแทน จะแต่งตั้งไว้เป็นการประจำเพื่อปฏิบัติหน้าที่แทนชั่วคราวก็ได้

ข้อ 56 การส่งมอบ และรับมอบลูกกัญแจระหว่างกรรมการ กับผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่กรรมการแทนชั่วคราว ตามข้อ 55 ให้กรรมการผู้ส่งมอบ และกรรมการผู้รับมอบตรวจนับตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน ซึ่งเก็บรักษาไว้ในตู้নিরায়ให้ถูกต้องตามรายการเงินคงเหลือประจำวัน แล้วบันทึกการส่งมอบและรับมอบพร้อมกับลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันนั้นด้วย

ห้ามมิให้กรรมการมอบลูกกัญแจให้ผู้อื่นทำหน้าที่กรรมการแทน เว้นแต่เป็นการมอบให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนชั่วคราว ตามข้อ 55

ข้อ 57 กรรมการจะต้องเก็บรักษาลูกกัญแจไว้ในที่ปลอดภัย อย่าให้สูญหายหรือให้ผู้ใดลักลอบนำไปพิมพ์แบบลูกกัญแจได้ หากปรากฏว่าลูกกัญแจหายหรือมีกรณีสงสัยว่าจะมีผู้ปลอมแปลงลูกกัญแจ ให้รีบรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อสั่งการโดยด่วน

ส่วนที่ 3

การเก็บรักษาเงิน

ข้อ 58 ให้กองคลังหรือส่วนราชการส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันตามแบบท้ายระเบียบนี้ เป็นประจำวันทุกวัน

หากวันใดไม่มีการรับจ่ายเงิน จะไม่ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันสำหรับวันนั้นก็ได้ แต่ให้หมายเหตุในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการ

รับจ่ายเงินถัดไปให้ทราบด้วย

ข้อ 59 เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่จะเก็บรักษา และรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน

ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงิน และหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরক্ষ্য และให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 60 รายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อกรรมการเก็บรักษาเงินได้ลงลายมือชื่อแล้ว ให้หัวหน้ากองคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบ

ข้อ 61 ในกรณีที่ปรากฏว่า เงินที่ได้รับมอบให้เก็บรักษาไม่ตรงกับจำนวน ซึ่งแสดงไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงิน และเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่งร่วมกันบันทึกจำนวนที่ตรวจนับได้นั้นไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และลงลายมือชื่อกรรมการทุกคน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่งแล้วนำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরক্ষ্য โดยปฏิบัติตามข้อ 59 และให้กรรมการเก็บรักษาเงินรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบทันที เพื่อพิจารณาสิ่งการต่อไป

ข้อ 62 เมื่อนำเงินเข้าเก็บในตู้নিরক্ষ্য เรียบร้อยแล้ว ให้กรรมการใส่ลูกกุญแจตู้নিরক্ষ্যให้เรียบร้อยแล้วลงลายมือชื่อบนกระดาศปิดทับหรือประจำตราครั้งหรือดินเหนียวของกรรมการแต่ละคนไว้บนเชือกผูกมัดตู้নিরক্ষ্যในลักษณะที่ตราประจำตราครั้ง ดินเหนียว หรือแผ่นกระดาศปิดทับจะต้องถูกทำลายเมื่อมีการเปิดตู้নিরক্ষ্য

ในกรณีที่ตู้নিরক্ষ্যตั้งอยู่ในห้องมั่นคงหรือกรงเหล็ก การลงลายมือชื่อบนกระดาศปิดทับหรือประจำตราครั้ง กรรมการจะกระทำที่ประตูห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กแต่เพียงแห่งเดียวก็ได้

ข้อ 63 ในวันทำการถัดไป หากจะต้องนำเงินออกจ่ายให้คณะกรรมการ-
การเก็บรักษาเงิน มอบเงินที่เก็บรักษาทั้งหมดให้หัวหน้ากองคลังหรือเจ้าหน้าที่
การเงินแล้วแต่กรณี รับผิดชอบ โดยให้ลงลายมือชื่อรับเงินไว้ในรายงานเงิน
คงเหลือประจำวันก่อนวันทำการที่รับเงินไปจ่ายนั้น

ข้อ 64 การเปิดประตูห้องมั่นคง หรือประตูทรงเหล็ก หรือตู้นิรภัย
ให้กรรมการตรวจบัญชีลงลายมือชื่อบนแผ่นกระดาษปิดทับ หรือ ตราประจำครั้ง
ของกรรมการ เมื่อปรากฏว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยจึงให้เปิดได้

หากปรากฏว่าแผ่นกระดาษปิดทับ หรือตราประจำครั้งหรือดินเหนียว
ของกรรมการอยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย หรือมีพฤติการณ์อื่นใดที่สงสัยว่าจะมีการ
ทุจริต ก็ให้รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามความเห็น
สมควรต่อไป

หมวด 4

ข้อกำหนดในการนำเงินส่งคลัง

ส่วนที่ 1

กำหนดเวลานำเงินส่ง

ข้อ 65 เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ ทั้งที่เป็น
เงินสดและหรือเช็ค ให้นำส่งหรือนำฝากคลังภายในกำหนดดังนี้

(1) เช็คให้นำส่งหรือนำฝากในวันที่ได้รับเช็ค หรืออย่างช้า
ภายในวันทำการถัดไป

(2) เงินรายได้แผ่นดินให้นำส่งอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
แต่ถ้าส่วนราชการใดมีเงินรายได้แผ่นดินเก็บรักษาในวันใดเกินหนึ่งหมื่นบาทก็ให้
นำเงินส่งโดยด่วนแต่อย่างช้าต้องไม่เกิน 3 วันทำการถัดไป

(3) เงินเบิกเกินส่งคืน หรือเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืนให้นำ
ส่งภายในระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง

(4) เงินกองทุนประมาณ ให้นำฝากคลังอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่สำหรับเงินที่เบิกจากคลังเพื่อรอการจ่าย ให้นำฝากคลังภายใน 15 วัน นับจากวันรับเงินจากคลัง

ส่วนที่ 2

การนำเงินส่ง

ข้อ 66 การนำเงินส่งหรือฝากคลัง ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ส่วนราชการส่วนกลาง ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินคงคลัง บัญชีที่ 1 ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

(2) ส่วนราชการส่วนภูมิภาค ให้นำส่งสำนักงานคลังจังหวัด ตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 67 ให้หัวหน้ากองคลังหรือหัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาค ดูแลให้มีการนำใบนำส่งซึ่งผู้รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับเงินหรือมีหลักฐานการรับเงิน แล้วลงบัญชีภายในวันที่นำเงินส่งนั้น

ข้อ 68 การนำเงินส่งกรณีที่เป็นเงินสดมีจำนวนมาก หรือ สถานที่ที่จะนำเงินส่งอยู่ห่างไกล หรือกรณีอื่นใดซึ่งเห็นว่าไม่ปลอดภัยแก่เงินที่นำส่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งข้าราชการ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 2 หรือ เทียบเท่าขึ้นไป และข้าราชการอื่นอย่างน้อย 1 คน เป็นกรรมการรับผิดชอบ ร่วมกันควบคุมเงินไปส่ง และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมรักษาความปลอดภัย ด้วยก็ได้

การไปรับเงินจากธนาคาร สำนักงานคลังจังหวัดหรือสถานที่อื่น หรือ การนำเงินไปจ่ายนอกที่ตั้งสำนักงานปกติให้ปฏิบัติตามนัยดังกล่าว

หมวด 5

ข้อกำหนดในการตรวจสอบภายใน

ข้อ 69 การตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง

กำหนด

ข้อ 70 ยกเลิก

ข้อ 71 ยกเลิก

ข้อ 72 เมื่อปรากฏว่า ส่วนราชการแห่งใดปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลังไม่ถูกต้องตามระเบียบ ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี พิจารณาสั่งการให้ปฏิบัติให้ถูกต้องโดยด่วน

ข้อ 73 หากปรากฏว่าเงินในความรับผิดชอบของส่วนราชการแห่งใดขาดบัญชี หรือสูญหาย เสียหายเพราะการทุจริต หรือมีพฤติการณ์ที่ส่อไปในการไม่สุจริต หรือเพราะเหตุหนึ่งเหตุใด ซึ่งมีใช้กรณีปกติ ให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี รีบรายงานพฤติการณ์ให้กระทรวงเจ้าสังกัดและกระทรวงการคลังทราบโดยด่วน ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดอาญาแผ่นดินก็ให้ฟ้องร้องดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด แต่กรณีจะเป็นประการใดก็ตาม จะต้องตั้งกรรมการขึ้นดำเนินการสอบสวนเพื่อพิจารณาหาตัวผู้รับผิดชอบในทางแพ่งโดยด่วน

กระทรวงการคลัง

สั่ง ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520

สุวัฒน์ สุชาธรรม

(นายสุวัฒน์ สุชาธรรม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ:- แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังของส่วนราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2501.

XIII

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการเบิกและการจ่ายเงินเดือน เงินปี
และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน
พ.ศ. 2533

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบ เกี่ยวกับการเบิก และการ
จ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน อาศัย
อำนาจตามความในระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 ข้อ 35
กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบขึ้นไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิก
และการจ่ายเงินเดือน เงินปี และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2533"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2533
เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

(1) ระเบียบการเบิกเงินและการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ
บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2505

(2) ระเบียบการเบิกและการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ
บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2514

บรรดาระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

"ส่วนราชการ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม
สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของงบประมาณ

"ส่วนราชการผู้เบิก" หมายความว่า ส่วนราชการซึ่งเบิกเงิน
กับกรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี

"สำนักเบิกเงินเดือน" หมายความว่า กรมบัญชีกลาง สำนัก
งานคลังจังหวัด และสำนักงานคลังอำเภอ

"ผู้เบิก" หมายความว่า ผู้เบิกตามระเบียบว่าด้วยการเบิก
จ่ายเงินจากคลัง

ข้อ 5 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการผู้เบิก

ส่วนราชการใดมีความจำเป็นจะต้องปฏิบัติแตกต่างหรือนอกเหนือไป
จากที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ 6 บรรดาแบบพิมพ์ เอกสารที่ใช้ในการเบิกจ่ายเงิน ตลอดจน
วิธีใช้ ให้เป็นไปตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ 7 ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

การเบิกเงินเดือน

ข้อ 8 การเบิกเงิน เพื่อจ่ายเป็นเงินเดือน ให้เบิกได้ตามอัตราใน
บัญชีถือจ่ายเงินเดือน ที่กรมบัญชีกลางตรวจสอบรับรองแล้ว และให้ผู้เบิกตรวจ
สอบ และควบคุมให้การเบิก และการจ่ายเงินเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ
ที่กำหนดไว้

ข้อ 9 การเบิกเงินเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนประจำเดือนใด ให้วาง
ฎีกาภายในวันที่ 15 ของเดือน

สำหรับกรณีที่จ่ายเงินเดือนผ่านธนาคาร ให้วางฎีกาภายในวันที่ 13
ของเดือน กรณีวางฎีกาเบิกเงินเดือน ซึ่งส่วนราชการผู้เบิกจ่ายโดยนำเงินเข้า
บัญชีของข้าราชการ หรือโดยจ่ายเป็นเช็ค ให้ส่วนราชการผู้เบิกประทับข้อความ
ว่า "โปรดสั่งจ่ายเงินเข้าบัญชีก่อนวันจ่ายเงินเดือน 2 วันทำการ" ที่ฎีกาด้วย

ในกรณีที่มีการเบิกเงินเดือนนอกเหนือจากวรรคแรก ส่วนราชการผู้เบิกจะวางฎีกาเมื่อใดก็ได้

ข้อ 10 การเบิกเงินเดือนในกรณีบรรจุใหม่ กลับเข้ารับราชการ เลื่อนชั้นเลื่อนระดับ เลื่อนชั้นเงินเดือน ปรับวุฒิ โอน ย้าย ถูกลงโทษ หรือพ้นจากราชการ ให้ส่งสำเนาคำสั่งหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแนบฎีกาในการเบิกครั้งแรกด้วย ยกเว้นการเบิกเงินเดือนรายอัตรา

การรับรองสำเนาหนังสือดังกล่าวในวรรคแรก ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ

ข้อ 11 ในกรณีที่ข้าราชการโอน หรือย้าย และเปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน ให้ส่วนราชการผู้เบิกเดิมจัดทำหนังสือรับรองการจ่ายเงินเดือนครั้งสุดท้ายพร้อมทั้งแนบสำเนาคำสั่งไปด้วย

การตัดโอนอัตราเงินเดือนที่ว่างไปตั้งจ่ายทางสำนักเบิกเงินเดือนแห่งใหม่ ให้ส่วนราชการผู้เบิกเดิมจัดทำหนังสือรับรองการโอนอัตราเงินเดือน

ในการจัดทำหนังสือรับรอง ให้ส่วนราชการผู้เบิกจัดทำขึ้น 2 ฉบับ แล้วยื่นให้สำนักเบิกเงินเดือนรับรอง เมื่อสำนักเบิกเงินเดือนรับรองแล้ว ให้เก็บไว้ 1 ฉบับ สำหรับคู่ฉบับให้คืนส่วนราชการผู้เบิก

ข้อ 12 ถ้าส่วนราชการผู้เบิกได้เบิกเงินเดือนล่วงหน้า จากสำนักเบิกเงินเดือนใด ให้ระบุในหนังสือรับรองการจ่ายเงินเดือนครั้งสุดท้ายว่า ให้เบิกผลส่งคืนในแผนงาน งานหรือโครงการใด พร้อมทั้งแจ้งเลขรหัสหน่วยงาน ลักษณะงาน โครงการ และบัญชีด้วย

ถ้าส่วนราชการผู้เบิกได้นำเงินเดือนส่งคืนภายหลังที่ออกหนังสือรับรองไปแล้ว ให้ส่วนราชการนั้นทำหนังสือยื่นให้สำนักเบิกเงินเดือนรับรองใหม่ โดยหมายเหตุยกเลิกหนังสือรับรองฉบับเดิม

ข้อ 13 เมื่อสำนักเบิกเงินเดือนใดได้รับรองหนังสือรับรอง การจ่ายเงินเดือนครั้งสุดท้าย สำหรับข้าราชการผู้ใดแล้ว ให้งดเบิกเงินเดือนสำหรับข้าราชการผู้นั้น เว้นแต่ส่วนราชการผู้เบิกจะได้ส่งคืนหนังสือรับรองนั้นก่อน

ข้อ 14 กรณีขอเบิกเงินเดือนเป็นรายตัว การวางฎีกาประจำเดือนแรกของปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการผู้เบิกแสดงเลขที่ประจำตำแหน่ง ชื่อ ชั้นระดับขั้น เงินเพิ่มและจำนวนเงินเดือนคงเบิกของข้าราชการทุกคนในระบบแบบฎีกา โดยเรียงรายชื่อตามลำดับในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนประจำปี

สำหรับฎีกาประจำเดือนอื่นนอกจากเดือนแรกของปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการผู้เบิกแสดงเฉพาะรายการที่เปลี่ยนแปลงเงินเดือนของเดือนปัจจุบันที่ขอเบิกกับเดือนก่อนในระบบแบบฎีกา

ข้อ 15 กรณีเบิกเงินเดือนเป็นรายอัตรา ให้ส่วนราชการผู้เบิกแสดงเฉพาะชั้น ระดับ ชั้น จำนวนอัตราและจำนวนเงินเดือนคงเบิกในระบบแบบฎีกา

ข้อ 16 ในกรณีที่ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินเดือนสูงขึ้นย้อนหลัง ถ้าได้เบิกจ่ายเงินเดือนอัตราต่ำกว่าไปก่อนแล้ว การเบิกเงินเดือนเพิ่มให้แสดงรายการในระบบแบบฎีกา

ข้อ 17 ให้ส่วนราชการผู้เบิก หักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่าย ตามอัตราและวิธีการที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร โดยเบิกหักผลส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดินไว้ในฎีกาขอเบิกเงิน และให้จัดทำใบแบบฎีกาแสดงรายการภาษีเงินได้หักไว้ ณ ที่จ่ายแนบไปพร้อมกับฎีกาจำนวน 1 ฉบับ

เมื่อสำนักเบิกเงินเดือนอนุมัติฎีกาแล้ว ให้ส่งแบบแบบฎีกาดังกล่าวให้กรมสรรพากร สำนักงานสรรพากรจังหวัด หรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ แล้วแต่กรณี ภายในเดือนถัดไป

ข้อ 18 เงินที่ขอเบิกตามฎีกาซึ่งได้หักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่ายแล้ว หากปรากฏว่า ผู้รับเงินไม่มาขอรับเงินภายในกำหนด หรือมีกรณีจะต้องนำส่งคืน ให้แสดงในใบนำส่งให้ทราบว่าเงินที่นำส่งคืนเป็นเงินที่เบิกตามฎีกาเลขที่ใด ลงวันเดือนปีใด และเมื่อจะเบิกเงินรายนี้ใหม่ก็ไม่ต้องหักภาษีเงินได้อีกแต่ให้แสดงในฎีกาขอเบิกเงินให้ทราบว่า ได้หักภาษีเงินได้และนำส่งคืนแล้วตามฎีกาเลขที่ใด ลงวันเดือนปีใด ทั้งนี้ไม่ว่าการเบิกและการนำเงินคืนคลังจะกระทำภายในปีงบประมาณเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

สำหรับกรณีที่ส่วนราชการได้เบิกเงินงบประมาณ ให้แก่ข้าราชการเกิน สิทธิที่ได้รับ และได้หักเงินบางส่วนเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้แล้ว ส่วน ราชการจะต้องวางฎีกาเงินรายได้ส่งเกินจ่ายคืนเพื่อถอนเงินภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาส่วนที่เกินส่งใช้เงินงบประมาณด้วย

ข้อ 19 กรณีข้าราชการ ผู้ที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเมื่อสอบ ส่วนแล้วปรากฏว่าไม่มีความผิดหรือมีความผิดแต่ไม่ถึงให้ออก ปลดออก หรือ ไล่ออก หรือกรณีที่มีคำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมายสั่งให้ออกจากราชการ หรือกรณี อื่นใดซึ่งต้องเบิกเงินเดือนค้างเบิกข้ามปี ให้เบิกจ่ายจากเงินเดือนเหลือจ่ายโดย มีหนังสือรับรองเงินเดือนเหลือจ่ายของหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แนนไปกับฎีกา

ข้อ 20 การเบิกเงินเดือนค้างเบิกข้ามปี สำหรับส่วนราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม ให้ผู้เบิกแยกฎีกาออกเป็นรายปี และเขียน หรือประทับหน้า ฎีกาเบิกเงินด้วยตัวแดงว่า "ค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปี พ.ศ...." พร้อมทั้ง รับรองยอดเงินประจำงวดคงเหลือด้วย สำหรับการสั่งการในปีงบประมาณใดแม้ ว่าจะได้มีคำสั่งย้อนหลังไปในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นเงินเดือน ค้างเบิกในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้ว

ข้อ 21 ข้าราชการสังกัดส่วนราชการใด รวมทั้งส่วนราชการที่เป็น สำนักงานในต่างประเทศ ให้รับเงินเดือนทางส่วนราชการนั้น ในกรณีที่มีเหตุ พิเศษข้าราชการจะขอรับเงินเดือนทางส่วนราชการผู้เบิกอื่นก็ได้โดยให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด 2

การเบิกเงินปี และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 22 การเบิกเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ และเงินเบี้ยหวัดข้าราชการ ฝ่ายใน ให้เบิกได้ตามอัตราในบัญชีแสดงยอดเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือบัญชี รายละเอียดเงินเบี้ยหวัดข้าราชการฝ่ายใน แล้วแต่กรณีที่กรมบัญชีกลางรับรอง

แล้วโดยแนบสำเนาบัญชีดังกล่าวประกอบฎีกาด้วย

ข้อ 23 การเบิกเงินเพิ่มประจำตำแหน่งใด ๆ นอกจากเงินประจำตำแหน่ง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประธานองคมนตรี หรือองคมนตรี และการเบิกเงินเพิ่มพิเศษ ให้แนบคำสั่งของผู้มีอำนาจไปพร้อมกับฎีกาด้วย (กรณีการเบิกครั้งแรก) และให้เบิกได้ตามอัตราในบัญชีถือจ่าย

ข้อ 24 วิธีปฏิบัติในการขอเบิกเงินประเภทอื่น นอกจากที่กำหนดไว้แล้วตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด 3

การอนุมัติฎีกาเงินเดือน

ข้อ 25 เมื่อผู้อนุมัติฎีกาเห็นว่า ฎีกาที่ขอเบิกมีสาระสำคัญถูกต้องตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ให้ผู้อนุมัติฎีกานั้นได้

สำหรับส่วนราชการในส่วนกลาง ให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีของส่วนราชการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนวันจ่ายเงินเดือน 2 วันทำการ โดยส่งจ่ายในภาคเช้า สำหรับส่วนราชการในส่วนภูมิภาคให้คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากของส่วนราชการที่ธนาคารก่อนวันจ่ายเงินเดือน 2 วันทำการในภาคเช้า ยกเว้นฎีกาที่ขอรับเงินสดจากคลัง ให้คลังจังหวัดหรือคลังอำเภอจ่ายเงินในวันจ่ายเงินเดือน

หมวด 4

การจ่ายเงินเดือน

ข้อ 26 การจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ ให้กระทำได้ 3 วิธี คือ โดยวิธีนำเงินเข้าบัญชีของข้าราชการแต่ละคนที่ธนาคาร จ่ายเป็นเช็คหรือจ่ายเป็นเงินสด

ข้อ 27 กรณีจ่ายเงินเดือน โดยนำเงินเข้าบัญชีของข้าราชการแต่ละคนที่ธนาคาร ให้ส่วนราชการผู้เบิกติดต่อขอใช้บริการของธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ

ที่อยู่ใกล้เคียงก่อน ถ้าไม่มีหรือไม่สะดวกจะใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ก็ได้ โดยให้ค่านึงถึงระยะทางที่สามารถติดต่อได้สะดวก และไม่เสียเวลาในการปฏิบัติราชการมากนักเมื่อธนาคารตกลงจะให้บริการแล้ว ให้แจ้งให้ข้าราชการไปเปิดบัญชีเงินฝากไว้ โดยให้ข้าราชการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของธนาคาร (ถ้ามี) เมื่อข้าราชการเปิดบัญชีกับธนาคารแล้วให้แจ้งเลขที่บัญชีเงินฝากต่อส่วนราชการผู้เบิกเป็นลายลักษณ์อักษร

ให้ส่วนราชการผู้เบิกแจ้งรายชื่อข้าราชการ เลขที่บัญชีเงินฝากของข้าราชการ และจำนวนเงินที่จะโอนเข้าบัญชีเงินฝากของผู้รับเงินเดือนในแบบหลักฐานการโอนเงินเข้าบัญชี พร้อมทั้งออกเช็คสั่งจ่ายเงินให้ธนาคารเป็นจำนวนเท่ากับยอดรวมที่จะให้ธนาคารเครดิตบัญชีของผู้รับเงินเดือน ทั้งนี้ ตั้งแต่ได้มีการสั่งจ่ายเงินเข้าบัญชีของส่วนราชการแล้ว แต่อย่างช้าก่อนวันจ่ายเงินเดือน 1 วันทำการในภาคเช้า

เมื่อธนาคารได้รับเช็ค และรายละเอียดดังกล่าวแล้ว ให้ผู้มีอำนาจของธนาคารลงนามรับรองว่าได้รับเงินไว้เพื่อเครดิตบัญชีเงินฝากผู้รับเงินเดือนในวันทำการสุดท้ายของเดือน หรือวันทำการสุดท้ายของธนาคารในเดือนนั้น

ให้ส่วนราชการผู้เบิกจัดทำรายละเอียดตามแบบที่กำหนดในวรรค 3 รวม 3 ฉบับ เก็บไว้ 1 ฉบับส่งให้ธนาคาร 2 ฉบับ และให้ธนาคารส่งฉบับที่ลงนามรับรองการเครดิตบัญชีเงินฝากคืน ให้ส่วนราชการผู้เบิกเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายต่อไป

ข้อ 28 กรณีจ่ายเงินเดือนเป็นเช็ค สำหรับส่วนกลาง ให้ส่วนราชการผู้เบิกเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน ณ ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ใกล้เคียงตามสมควรแก่ความจำเป็น เมื่อจะจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการในเดือนใด ให้ส่วนราชการผู้เบิกออกเช็คสั่งจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝาก ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย เท่ากับจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายเป็นเงินเดือนนั้น นำฝากเข้าบัญชีเงินฝากกระแสรายวันที่เปิดไว้ก่อนวันจ่ายเงินเดือน 1 วันทำการในภาคเช้า เมื่อถึงกำหนดวันจ่ายเงินเดือนให้ส่วนราชการผู้เบิกออกเช็คสั่งจ่ายเงิน

ให้แก่ข้าราชการ เท่ากับเงินเดือนของแต่ละคน

สำหรับส่วนราชการในภูมิภาค เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติฎีกาและโอนเงินบัญชีของส่วนราชการผู้เบิกแล้ว ให้ส่วนราชการผู้เบิก ออกเช็คสั่งจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการเท่ากับเงินเดือนของแต่ละคนในวันจ่ายเงินเดือน

ข้อ 29 กรณีจ่ายเงินเดือนให้ข้าราชการเป็นเงินสด ให้ส่วนราชการเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากของส่วนราชการที่ธนาคารเพื่อมาจ่ายให้แก่ข้าราชการในวันจ่ายเงินเดือนและให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อในหลักฐานการจ่ายเงินเดือน

ข้อ 30 ส่วนราชการผู้เบิกจะหักเงินเดือนของข้าราชการที่เบิกจากคลังไว้เพื่อการใด ๆ มิได้ เว้นแต่จะมีหนังสือยินยอมจากข้าราชการผู้ถูกหักเงินเดือน และเพื่อชำระตามข้อผูกพันกับทางราชการเท่านั้น

ประกาศ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2533

ประมวล สภาวสุ

(นายประมวล สภาวสุ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

XIV

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการย้ายตัวเงินคงคลัง พ.ศ. 2538

เพื่ออนุวัติตามความในข้อ 13 แห่งระเบียบการเก็บรักษาเงินคงคลัง
ณ สำนักงานคลังจังหวัด พ.ศ. 2519 ในส่วนที่เกี่ยวกับการย้ายตัวเงินคงคลัง
กระทรวงการคลังจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการ
ย้ายตัวเงินคงคลัง พ.ศ. 2538"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2538 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

- (1) ระเบียบการย้ายตัวเงินคงคลัง พ.ศ. 2520
- (2) ระเบียบการย้ายตัวเงินคงคลัง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525
- (3) ระเบียบการย้ายตัวเงินคงคลังกับจังหวัดที่ตั้งสาขา

ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วใน
ระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 5 ในระเบียบนี้

"เงินคงคลัง" หมายความว่า เงินคงคลังตามระเบียบเก็บ
รักษาเงินคงคลัง ณ สำนักงานคลังจังหวัด

"สำนักงานคลัง" หมายความว่า สำนักงานคลังจังหวัด หรือ สำนักงานคลังจังหวัด ณ อำเภอ

"สำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด" หมายความว่า สำนักงานคลังที่รับ และจ่ายเงินให้กับสำนักงานคลังตามสายการส่ง หรือ เบิกเงิน ที่กระทรวงการคลังกำหนด

"คลังเขต" หมายความว่า คลังเขตซึ่งควบคุมดูแลสำนักงานคลัง ในเขตทำการ

"คลังจังหวัด" หมายความว่า คลังจังหวัด หรือคลังจังหวัด (อำเภอ)

"เจ้าพนักงานตามกฎหมาย" หมายความว่า เจ้าพนักงานที่มี อำนาจหน้าที่สืบสวน สอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

"รายงานหรือแจ้ง" หมายความว่า การรายงาน หรือแจ้งให้ ทราบเป็นโทรศัพท์ โทรเลข โทรสาร โทรพิมพ์ หนังสือ หรือการสื่อสารโดยวิธี อื่นในทำนองเดียวกัน แล้วแต่กรณีตามความเหมาะสม

"บัญชีเงินฝาก" หมายความว่า บัญชีเงินฝากของสำนักงานคลัง ที่เปิดไว้กับสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 6 ให้สำนักงานคลังส่ง หรือ เบิกเงินกับกรมธนารักษ์ สำนักงานคลัง ที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีจำเป็นหรือฉุกเฉิน ให้คลังเขตมีอำนาจสั่งให้สำนักงานในเขต เปลี่ยนสายการส่งหรือ เบิกเงินเป็นการชั่วคราวได้

การเปลี่ยนสายการเบิกเงินตามวรรคก่อน ถ้าเป็นกรณีส่ง หรือ เบิก เงินกับ

(1) กรมธนารักษ์ ให้รายงานกรมบัญชีกลาง และกรมธนารักษ์ทราบ โดยทันที

(2) สำนักงานคลังนอกเขตทำการ ให้รายงานกรมบัญชีกลาง และ แจ้งคลังเขตนอกเขตทำการ และคลังที่รับ หรือจ่ายเงินทราบโดยทันที

(3) สำนักงานคลังภายในเขตท่าการ ให้รายงานกรมบัญชีกลาง และแจ้งคลังที่รับหรือจ่ายเงินทราบโดยทันที

ข้อ 7 ในกรณีที่คลังเขตเห็นสมควร จะสั่งให้สำนักงานคลังภายในเขต ซึ่งอยู่ในสายการเบิกเงินเดียวกัน ร่วมขนย้ายเงินด้วยกันเป็นครั้งคราว หรือ ประจำก็ได้ โดยแจ้งให้กรมธนารักษ์ สำนักงานคลังที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้วแต่กรณี และสำนักงานคลัง ที่ร่วมขนย้ายทราบล่วงหน้าตามสมควร

ข้อ 8 การส่ง และเบิกเงินของสำนักงานคลัง ให้ใช้รถยนต์บรรทุก เงินของกรมบัญชีกลางหรือกรมธนารักษ์ ตามที่คลังเขตกำหนด

กรณีที่จำเป็นต้องใช้รถยนต์บรรทุกเงินต่างเขต ให้คลังเขตที่ขอใช้ รถแจ้งขอให้รถไปยังคลังเขตใกล้เคียงแล้วแจ้งให้สำนักงานคลังที่จะขนย้ายเงิน ทราบด้วย

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน ไม่อาจใช้รถยนต์บรรทุกเงินของกรมบัญชี กลาง หรือกรมธนารักษ์ได้ ให้คลังรายงานขออนุญาตคลังเขตเพื่อใช้ยานพาหนะ อื่น เป็นการชั่วคราว หรือถ้าคลังเขตเห็นสมควร จะสั่งการให้สำนักงานคลังใด ใช้ยานพาหนะอื่นเป็นการชั่วคราว ก็ให้กระทำได้โดยให้คำนึงถึงความสะดวก ความรวดเร็ว ความปลอดภัย และประหยัด

การขนย้ายเงินโดยยานพาหนะอื่นเป็นการประจำ ต้องได้รับความ เห็นชอบจากอธิบดีกรมบัญชีกลาง

ข้อ 9 ในกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลง กับกระทรวงการคลัง

หมวด 2

การบรรจุเงินและการควบคุมการขนย้ายเงิน

ข้อ 10 ให้มีคณะกรรมการบรรจุเงิน ดังนี้

(1) การบรรจุเงินที่กรมธนารักษ์ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วยกรรมการที่อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้ง ไม่น้อยกว่า 3 คน

(2) การบรรจุเงินที่สำนักงานคลัง ประกอบด้วยกรรมการ
คลังในทุกคน

(3) การบรรจุเงิน ณ สำนักงานการแห่งประเทศไทย
ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานคลังที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 3 ซึ่งผู้ว่า
ราชการจังหวัดแต่งตั้งจำนวน 2 คน

ข้อ 11 ให้คณะกรรมการบรรจุเงินตามข้อ 10 (1) และ (3) เป็น
คณะกรรมการตรวจรับเงินกรณีที่สำนักงานคลังส่งเงินกับกรมธนารักษ์ หรือ
สำนักงานการแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี

ให้คณะกรรมการคลังนอก เป็นคณะกรรมการตรวจรับเงินที่เบิกจาก
กรมธนารักษ์ สำนักงานการแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการ
คลังกำหนด รวมทั้งตรวจรับเงินที่สำนักงานคลังอื่นนำส่งด้วย

ให้คณะกรรมการตรวจรับเงินมีหน้าที่ตรวจสอบ และรับเงินให้ถูกต้อง
ครบถ้วนตามหลักฐาน

ข้อ 12 การควบคุมการขนย้ายเงิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้นทางจัด
ข้าราชการสำนักงานคลังซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป 1 คน เป็น
หัวหน้าผู้ควบคุมฝ่ายหนึ่งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป 1 คน เป็น
หัวหน้ารักษาความปลอดภัย พร้อมด้วยกำลังตำรวจตามสมควร อีกฝ่ายหนึ่ง

ในกรณีจำเป็น ให้คลังเขตจัดข้าราชการสำนักงานคลังเขต ซึ่งดำรง
ตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป 1 คนทำหน้าที่เป็นหัวหน้าผู้ควบคุมในการขนย้าย
เงินก็ได้

ในกรณีที่อธิบดีกรมธนารักษ์ หรืออธิบดีกรมบัญชีกลางเห็นสมควร จะ
แต่งตั้งข้าราชการกรมธนารักษ์ หรือข้าราชการกรมบัญชีกลาง ซึ่งดำรงตำแหน่ง
ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป แล้วแต่กรณีเป็นหัวหน้าผู้ควบคุมในการขนย้ายเงินก็ได้

การติดต่อกับฝ่ายตำรวจ เพื่อจัดกำลังรักษาความปลอดภัย ให้จังหวัด
ที่จะขนย้ายเงินกรมธนารักษ์ หรือกรมบัญชีกลาง แล้วแต่กรณี ทำหนังสือ "ลับมาก"
แจ้งฝ่ายตำรวจทราบล่วงหน้าตามสมควร

กรณีร่วมขนย้ายเงินตามข้อ 7 ให้ใช้ตำรวจรักษาความปลอดภัยของสำนักงานคลังต้นทางที่ขนย้ายเงินโดยแจ้งชื่อ ยศ และตำแหน่งของหัวหน้าตำรวจรักษาความปลอดภัย ให้สำนักงานคลังที่ร่วมขนย้ายเงินทราบล่วงหน้า แต่ถ้าสำนักงานคลังที่ร่วมขนย้ายเงิน จะจัดตำรวจรักษาความปลอดภัยร่วมเดินทางไปด้วย ก็ให้กระทำได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 13 การทำบันทึกการย้ายเงินให้ทำตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปฏิบัติดังนี้

การบรรจุเงินที่กรมธนารักษ์ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ทำ 3 ฉบับ กรมธนารักษ์เก็บไว้ 1 ฉบับ อีก 2 ฉบับ มอบให้หัวหน้าผู้ควบคุมถือไปมอบให้คลังปลายทาง

การบรรจุเงินที่สำนักงานคลัง หรือสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ทำ 3 ฉบับ ให้คลังต้นทางเก็บไว้ 1 ฉบับ อีก 2 ฉบับ มอบให้หัวหน้าผู้ควบคุมถือไปมอบให้กรมธนารักษ์ หรือสำนักงานคลังปลายทาง แล้วแต่กรณี

ข้อ 14 การบรรจุเงิน

ธนบัตร ให้ใช้หีบของกรมธนารักษ์ หรือกรมบัญชีกลาง

เหรียญกษาปณ์ ให้ใช้ถุงที่ไม่มีรอยชำรุดของกรมธนารักษ์

ข้อ 15 ให้หัวหน้าผู้ควบคุมมีหน้าที่บรรจุเงินที่จะขนย้าย ต่อหน้าคณะกรรมการบรรจุเงินให้ถูกต้องครบถ้วน แล้วให้หัวหน้าผู้ควบคุมลงลายมือชื่อร่วมกับกรรมการบรรจุเงินในส่วนที่ 1 การบรรจุเงิน ของบันทึกการย้ายเงินตามข้อ 13

ข้อ 16 เมื่อบรรจุเงินเสร็จแล้ว ให้หัวหน้าผู้ควบคุมปฏิบัติดังนี้

กรณีบรรจุธนบัตร ให้ใส่กุญแจที่ห้วงของหีบทั้งสองข้างให้เรียบร้อย แล้วเก็บล็อกกุญแจไว้และใช้เชือกที่ไม่มีรอยต่อผูกแผ่นป้ายหมายเลขประจำหีบร้อยติดไว้กับห้วง กุญแจ หรือที่สำหรับร้อยเชือก แล้วประจำตราครุฑ หรือวิสต์ดูอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด พร้อมกับกรรมการบรรจุเงินทุกคน ด้วยตราของตนเอง บนเชือกที่ทาบแผ่นป้ายในลักษณะที่เชือก และตราประจำครุฑหรือวิสต์ดู

อย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด จะถูกทำลายเมื่อมีการเปิดหีบ

สำหรับการบรรจุเหรียญกษาปณ์ ให้ใช้เชือกหรือลวดเย็บ และผูกปาก
ถุงให้เรียบร้อยแล้วประจำตราครั้ง หรือวัสดุอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด
พร้อมกับกรรมการบรรจุทุกคนโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการบรรจุธนบัตร กรณีใช้ลวด
เย็บปากถุงให้ตราตะกั่ว และหนีบตะกั่วบนลวดที่ทาบแผ่นป้าย ในลักษณะเดียวกับ
การใช้ครั้ง ซึ่งจะถูกทำลายเมื่อมีการเปิดถุง

ข้อ 17 ห้ามบรรจุเงินก่อนออกเดินทางดังนี้

(1) ธนบัตร ห้ามบรรจุก่อนเกินกว่า 1 วันทำการ

(2) เหรียญกษาปณ์ ห้ามบรรจุก่อนเกินกว่า 3 วันทำการ

ข้อ 18 เมื่อบรรจุเรียบร้อยแล้ว ถ้ายังไม่สามารถเดินทางได้ให้
ปฏิบัติดังนี้

กรณีบรรจุเงินที่กรมธนารักษ์ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ฝาก
เก็บรักษาไว้ในห้องมั่นคงกรมธนารักษ์ แต่ถ้าต้องเก็บรักษาเงินค้างคืน ให้ผู้อำนวยการ
การกองคลังกลาง กรมธนารักษ์รายงานอธิบดีกรมธนารักษ์ทราบด้วย

กรณีบรรจุเงินที่สำนักงานคลัง ให้ฝากเก็บรักษาไว้ในห้องมั่นคงของ
สำนักงานคลัง แต่ถ้าต้องเก็บรักษาเงินค้างคืน คลังจะรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด
เพื่อพิจารณาสั่งเพิ่มจำนวนตำรวจยามรักษาการณ์ก็ได้

สำหรับกรณีบรรจุเงินที่สาขาธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ฝากเก็บ
รักษาไว้ในห้องมั่นคงของสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย ในลักษณะหีบห่อ โดย
ให้เจ้าหน้าที่สาขาธนาคารแห่งประเทศไทยทำบันทึกการรับฝาก มอบให้หัวหน้าผู้
ควบคุมไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่อาจเก็บรักษาไว้ในห้องมั่นคงของสาขาธนาคาร
แห่งประเทศไทยได้ ก็ให้เก็บรักษาไว้ในห้องมั่นคงของสำนักงานคลัง และปฏิบัติ
ตามวรรคก่อน

ข้อ 19 ก่อนออกเดินทางทุกครั้ง ให้หัวหน้าผู้ควบคุมกับหัวหน้าตำรวจ
รักษาความปลอดภัยตรวจหีบห่อ หรือถุง กุญแจ และตราประจำครั้ง หรือตรา
ตะกั่ว หรือวัสดุอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด เมื่อปรากฏว่าอยู่ในสภาพ

เรียบร้อย ให้ลงชื่อในส่วนที่ 2 การรับเงินเพื่อนำส่ง ของบันทึกการย้ายเงิน ตามข้อ 13 แล้วจึงออกเดินทาง หากปรากฏว่าอยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย ให้ร่วมกันพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณี และบันทึกร่วมกันไว้เป็นหลักฐานโดยละเอียด

การปฏิบัติตามวรรคแรก หากมีการร่วมขนย้ายเงิน ซึ่งมีกำลังตำรวจรักษาความปลอดภัยจากสำนักงานคลังต้นทาง ตามข้อ 12 วรรคห้า เพียงแห่งเดียว ให้หัวหน้าตำรวจรักษาความปลอดภัยดังกล่าว ลงชื่อในส่วนที่ 2 การรับเงินเพื่อนำส่งของบันทึกการย้ายเงินของสำนักงานคลังที่ร่วมขนย้ายเงินด้วย

ในระหว่างการเดินทาง หากมีเหตุทำให้หีบห่อหรือถุง กุญแจ และตราประจำครั้ง หรือตราตะกั่ว หรือวัสดุอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด อยู่ในสภาพที่ไม่เรียบร้อย ให้ถือปฏิบัติตามนัยวรรคแรก

ข้อ 20 ห้ามมิให้เปิดหีบ หรือถุงบรรจุเงินในระหว่างเดินทาง หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีเหตุอันควรสงสัย ก็ให้ติดตามไปเปิดตรวจที่สำนักงานคลังปลายทาง หรือกรมธนารักษ์ หรือธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี

ข้อ 21 การขนย้ายเงิน ให้เดินทางรวดเดียวจากต้นทางถึงปลายทาง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยในขณะขนย้าย ต้องหยุดพักระหว่างทาง ให้หัวหน้าผู้ควบคุม และหัวหน้าตำรวจรักษาความปลอดภัยร่วมกันพิจารณา ตามควรแก่กรณี โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเงินมากที่สุด

กรณีตามวรรคก่อน ถ้าหากหยุดพักนั้นต้องค้างคืน ให้หัวหน้าผู้ควบคุมพิจารณาปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1) ให้ติดต่อกับคลังในจังหวัดที่จะต้องหยุดพักแรม เพื่อฝากหีบ หรือถุงบรรจุเงินในท้องม้นคง ณ สำนักงานคลังนั้น แล้วให้คลังที่รับฝากรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อพิจารณาสั่งเพิ่มตำรวจยามรักษาการณตามสมควรก็ได้

(2) ให้เก็บรักษาหีบ หรือถุงบรรจุเงินไว้ที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด โดยให้หัวหน้าตำรวจรักษาความปลอดภัย พร้อมกำลังตำรวจร่วมกัน

รักษาความปลอดภัย และให้หัวหน้าผู้ควบคุมดูแลการรักษาความปลอดภัยอีกชั้นหนึ่ง
(3) ให้พิจารณาเก็บรักษาหีบ หรือถุงบรรจุเงินไว้ในสถานที่
ที่ปลอดภัยที่สุด โดยให้หัวหน้าตำรวจรักษาความปลอดภัย พร้อมกำลังตำรวจร่วม
กันรักษาความปลอดภัย และให้หัวหน้าผู้ควบคุมดูแลการรักษาความปลอดภัยอีก
ชั้นหนึ่ง

ข้อ 22 ถ้ามีพฤติการณ์อันเป็นเหตุให้สงสัยว่า จะเกิดการทุจริตเกี่ยวกับ
เงินที่ขนย้ายให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ส่วนกลาง ให้หัวหน้าผู้ควบคุม และคณะกรรมการกรม
ธนาคารรายงานพฤติการณ์ให้อธิบดีกรมธนาคาร และอธิบดีกรมบัญชีกลางทราบ
โดยด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

(2) ส่วนภูมิภาคให้หัวหน้าผู้ควบคุม และคลัง รายงานพฤติ-
การณ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี
และรายงานให้อธิบดีกรมบัญชีกลางทราบ แล้วส่งสำเนาในคลัง เขต และคลังต้น
ทางทราบทันที

ข้อ 23 การเปิดหีบ หรือถุงออกตรวจนับเงินทุกกรณี ห้ามมิให้ทำลาย
ตราประจำครั้ง หรือตราตะกั่ว หรือวัสดุอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนดของคณะ-
กรรมการบรรจุเงิน และให้คณะกรรมการตรวจรับเงินปลายทางเก็บรักษาตรา
ประจำครั้ง หรือตราตะกั่ว หรือวัสดุอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนดของ
คณะกรรมการบรรจุเงินไว้ จนกว่าจะตรวจนับแทนบ มัด หรือถุง ครบถ้วนแล้ว

หมวด 3

การส่งย้ายเงิน

ข้อ 24 การนำเงินคงคลังส่งกรมธนาคาร สำนักงานคลังที่ตั้งสาขา
ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด ตาม
ระเบียบการเก็บรักษาเงินคงคลัง ณ สำนักงานคลังจังหวัด ให้คลังรายงานผู้ว่า
ราชการจังหวัด เพื่อขออนุมัติส่งเงิน เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติแล้ว ให้คลัง

วางฎีกาเบิกเงินตามจำนวนเงินที่จะส่ง แล้วมอบเงินนั้นให้หัวหน้าผู้ควบคุมบรรจุลงหีบหรือถุง ร่วมกับคณะกรรมการบรรจุเงินตามข้อ 10 เพื่อส่งต่อไป โดยปฏิบัติเกี่ยวกับการบรรจุเงินและควบคุมการขนย้ายเงินตามที่กำหนดไว้ในหมวด 2 ของระเบียบนี้

ข้อ 25 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้นทางมีหนังสือถึงกรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดปลายทางแล้วแต่กรณี แจ้งชื่อ และตำแหน่งหัวหน้าผู้ควบคุมจำนวนเงินที่นำส่งแต่ละชนิดราคาและจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น และให้ต้นทางคลังแจ้งกำหนดวันส่งเงินให้ผู้อำนวยการกองคลังกลางกรมธนารักษ์ หรือคลังปลายทาง แล้วแต่กรณี ทราบล่วงหน้า

ข้อ 26 การส่งเงินกับกรมธนารักษ์

ให้หัวหน้าผู้ควบคุมนำเงิน พร้อมหนังสือนำส่ง และบันทึกการย้ายเงินมอบให้กรมธนารักษ์ เพื่อให้คณะกรรมการตรวจรับตามข้อ 11 ตรวจสอบร่วมกับหัวหน้าผู้ควบคุมที่ละหีบ หรือถุงธนบัตรให้นับแทน และมัดเหรียญกษาปณ์ให้นับถุเมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องตามรายการในบันทึกการย้ายเงินแล้ว ให้หัวหน้าผู้ควบคุมและกรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในส่วนที่ 3 การตรวจรับเงินปลายทาง ของบันทึกการย้ายเงินทั้ง 2 ฉบับ เก็บไว้ที่กรมธนารักษ์ 1 ฉบับ คืนให้หัวหน้าผู้ควบคุม 1 ฉบับ แล้วให้ผู้อำนวยการกองคลังกลาง กรมธนารักษ์ แจ้งให้คลังต้นทางทราบไว้ขึ้นหนึ่งก่อนว่าเงินที่ส่งมาถึงเรียบร้อยแล้ว

ให้คณะกรรมการตรวจรับเงินตามวรรคแรก มอบธนบัตรแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ตรวจนับเป็นรายแทน และมัด แล้วรับไปเก็บรักษาและรับผิดชอบ ส่วนเหรียญกษาปณ์ มอบให้เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์รับไปเก็บรักษาและรับผิดชอบ

การส่งธนบัตร ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้หัวหน้าผู้ควบคุมทำใบนำส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด 4 ฉบับ มอบให้กรมธนารักษ์ แล้วให้กรมธนารักษ์ทำใบฝากเงิน 5 ฉบับ แนบไปพร้อมกับใบนำส่ง เพื่อส่งธนบัตรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ 1 ณ ธนาคารแห่ง

ประเทศไทย (โดยไม่ต้องตรวจนับรายละเอียด) และให้นำหมายตรวจรับรายละเอียดต่อไป เว้นแต่กรณีที่จำนวนเงินที่ส่งอยู่ในเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่ธนาคารสามารถตรวจนับรายละเอียดเสร็จสิ้นภายในวันนั้น ก็ให้ตรวจนับรายละเอียดทันทีแล้วทำบันทึกการส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(2) เมื่อเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้รับเงินตาม (1) และประทับหมายเลขกำกับการส่งในใบนำส่งกับใบฝากเงินตรงกันทุกฉบับ โดยผู้มีอำนาจของธนาคารแห่งประเทศไทยลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตราของธนาคารในใบฝากเงินทั้ง 5 ฉบับ แล้วให้ส่ง

ใบนำส่ง 2 ฉบับ (สีฟ้าและสีเขียว) กับใบฝากเงิน 2 ฉบับ คืนกรมธนารักษ์ เมื่อผู้อำนวยการกองคลังกลาง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และผู้ที่อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมาย ลงลายมือชื่อรับเงินร่วมกัน และประทับตราลงในใบนำส่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้กรมธนารักษ์ส่งใบนำส่ง (สีฟ้า) กับใบฝากเงิน 1 ฉบับ คืนจังหวัดผู้ส่งต่อไป

ใบนำส่ง 2 ฉบับ (สีดำและสีแดง) กับใบฝากเงิน 2 ฉบับ ต่อกรมบัญชีกลาง เมื่อกรมบัญชีกลางตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้ส่งใบนำส่ง (สีดำ) กับใบฝากเงิน 1 ฉบับ ต่อกรมธนารักษ์

(3) กรณีที่มีการนัดหมายตรวจนับรายละเอียดในวันอื่น ให้คลัง หรือผู้ที่คลังมอบหมายเป็นผู้ส่งรายละเอียด ตรวจนับเงินที่เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับไว้ตาม (1) ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ และเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นแทน และมัด เมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องแล้ว ให้ผู้ส่งรายละเอียดดังกล่าว และเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ส่งเงินเท่าที่ประมาณว่าจะตรวจนับอัตราชนิดราคาใดก่อนหลัง ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ธนาคารผู้รับผิดชอบเก็บรักษาเงิน

กรณีที่ผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ไม่อาจมาส่งรายละเอียดได้ ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายเจ้าหน้าที่ของกรมบัญชีกลางตามที่เห็นสมควร เป็นผู้ส่งรายละเอียดแทน

(4) ให้ผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ทำบันทึกการส่งเงินประจำวันทุกวัน ที่มีการส่งเงินเพื่อให้ทราบจำนวนเงินที่ส่ง และคงเหลือ แล้วลงลายมือชื่อร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ด้วย

บันทึกการส่งเงินประจำวัน ให้ทำเป็น 3 ฉบับ ให้กรมธนารักษ์เก็บไว้ 1 ฉบับ หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดเก็บไว้ 1 ฉบับ และมอบให้เจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเก็บไว้ 1 ฉบับ

(5) ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ดูแลการตรวจนับรายละเอียดเงินที่ส่งโดยใกล้ชิด และกรณีปรากฏว่า เงินที่ส่งขาด เกิน หรือปลอมแปลง ให้บันทึกรายละเอียดเงินขาด เกิน หรือปลอมแปลง ด้านหลังบันทึกการส่งเงินประจำวัน และให้ลงลายมือชื่อร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ และเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยผู้รับเงินด้วย

สำหรับเงินที่ส่งขาด หรือปลอมแปลง ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียด เป็นผู้รับผิดชอบจ่ายเงินส่วนที่ขาด หรือปลอมแปลงไปก่อน แล้วให้เรียกชดใช้จากผู้รับผิดชอบภายหลัง

การส่งเหรียญกษาปณ์ ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้หัวหน้าผู้ควบคุมทำใบนำส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด 4 ฉบับ มอบให้กรมธนารักษ์ เพื่อส่งเหรียญกษาปณ์เข้าบัญชีเงินคงคลัง ณ กรมธนารักษ์ โดยไม่ต้องตรวจนับรายละเอียด และให้นำหมายตรวจนับรายละเอียดต่อไป วันแต่กรณีที่จำนวนเงินที่ส่งอยู่ในหลักเกณฑ์ที่เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์สามารถนับรายละเอียดเสร็จสิ้นภายในวันนั้น ก็ให้ตรวจนับรายละเอียดทันทีแล้วทำบันทึกการส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(2) เมื่อเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ได้รับเงินตาม (1) แล้วให้ผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และผู้ที่อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมาย ลงลายมือชื่อรับเงินร่วมกันพร้อมทั้งประทับตราประจำตำแหน่งในใบนำส่งทั้ง 4 ฉบับ แล้วให้

ส่งใบนำส่ง 1 ฉบับ (สีฟ้า) คืนหัวหน้าผู้ควบคุม

เก็บใบนำส่ง 1 ฉบับ (สีเขียว) ไว้ที่กรมธนารักษ์

ส่งใบนำส่ง 2 ฉบับ (สีดำและสีแดง) ต่อกรมบัญชีกลาง เมื่อ
กรมบัญชีกลางตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ให้ส่งใบนำส่ง (สีดำ) ต่อกรม
ธนารักษ์

(3) กรณีที่มีการนัดหมายตรวจนับรายละเอียดในวันอื่น ให้คลัง หรือผู้
ที่คลังมอบหมายเป็นผู้ส่งรายละเอียด ตรวจนับเงินที่เจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์รับไว้
ตาม (1) เป็นถูก เมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องแล้ว ให้ผู้ส่งรายละเอียดดังกล่าว ส่ง
เงินเท่าที่ประมาณว่าจะตรวจนับรายละเอียดได้ เสร็จภายในช่วงระยะเวลา
นั้น และสามารถควบคุมดูแลได้ การที่ตรวจนับเหรียญกษาปณ์ชนิดราคาใดก่อนหลัง
ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ผู้รับผิดชอบเก็บรักษาเงิน

กรณีที่ผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ไม่อาจมาส่งรายละเอียดได้ ให้
อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายเจ้าหน้าที่ของกรมบัญชีกลางตามที่เหมาะสม เป็นผู้
ส่งรายละเอียดแทน

(4) ให้ผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ทำบันทึกการส่งเงินประจำวันทุก
วันที่มีการส่งเงิน เพื่อให้ทราบจำนวนเงินที่ส่ง และคงเหลือแล้วลงลายมือชื่อร่วม
กับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์ด้วย

บันทึกการส่งเงินประจำวัน ให้ทำเป็น 2 บัญ ให้กรมธนารักษ์เก็บไว้
1 ฉบับ หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดเก็บไว้ 1 ฉบับ

(5) ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดตาม (3) ดูแลการ
ตรวจนับรายละเอียดเงินที่ส่งโดยใกล้ชิด และกรณีที่ปรากฏว่าเงินที่ส่งขาด เกิน
หรือปลอมแปลง ให้บันทึกรายละเอียดเงินขาด เกิน หรือปลอมแปลง ด้านหลัง
บันทึกการส่งเงินประจำวัน และให้ลงลายมือชื่อร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมธนารักษ์
ผู้รับเงินด้วย

สำหรับเงินที่ส่งขาด หรือปลอมแปลง ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่ง
รายละเอียดเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายเงินส่วนที่ขาด หรือปลอมแปลงไปก่อน แล้วให้
เรียกชดใช้จากผู้รับผิดชอบภายหลัง

ข้อ 27 การส่งเงินกับสำนักงานคลังที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย ให้หัวหน้าผู้ควบคุม คณะกรรมการตรวจรับเงิน เจ้าหน้าที่สาขาธนาคารแห่งประเทศไทยเจ้าหน้าที่สำนักงานคลัง แล้วแต่กรณี ปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเงิน เช่นเดียวกับการนำเงินส่งกรมธนารักษ์ตามนัยข้อ 26 โดยอนุโลม เว้นแต่ใน ส่วนของ

1. การส่งธนบัตรตามข้อ 26(1) และ (2) ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้ส่งเข้าบัญชีเงินฝาก ณ สาขาธนาคารแห่ง

ประเทศไทย

(2) ให้ส่งใบนำส่ง และใบฝากเงิน อย่างละ 4 ฉบับ ให้สำนักงานคลังที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย และให้คลัง หรือผู้ที่ได้รับ มอบหมายลงลายมือชื่อ และประทับตราสำนักงานคลังในใบนำส่งตาม (1) แล้ว คืนใบนำส่ง 2 ฉบับ (สีฟ้าและสีดำ) พร้อมด้วยใบฝากเงิน 2 ฉบับ ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดเพื่อส่งมอบให้สำนักงานคลังที่นำส่งต่อไป

2. การส่งเหรียญกษาปณ์ ให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลัง ณ

สำนักงานคลังที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ 28 การส่งเงินกับสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) เมื่อนำเงินไปถึงสำนักงานคลังปลายทางแล้ว ให้หัวหน้าผู้ควบคุมมอบเงินพร้อมหนังสือนำส่ง และบันทึกการย้ายเงินให้คลัง เพื่อให้คณะกรรมการคลังนอก ซึ่งเป็นคณะกรรมการตรวจรับ ตรวจสอบร่วมกับหัวหน้าผู้ควบคุมที่ละหีบ หรือถุง ธนบัตรให้นับแทนและมัด เหรียญกษาปณ์ให้นับถุง เมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องตามรายการในบันทึกการย้ายเงินแล้ว ให้หัวหน้าผู้ควบคุม และ กรรมการคลังนอกทั้ง 3 คน ลงลายมือชื่อในส่วนที่ 3 การตรวจรับเงินปลายทางของบันทึกการย้ายเงินทั้ง 2 ฉบับ ให้คลังเก็บไว้ 1 ฉบับ คืนให้หัวหน้าผู้ควบคุม 1 ฉบับ แล้วให้คลังปลายทางแจ้งให้คลังต้นทางทราบไว้ชั้นหนึ่งก่อนว่า เงินที่ส่งถึงจังหวัดปลายทางเรียบร้อยแล้ว

(2) ให้หัวหน้าผู้ควบคุม ทำใบนำส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลาง กำหนด 4 ฉบับ มอบให้ผู้รับเงิน และคลังปลายทาง ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตราประจำตำแหน่งในใบนำส่งทั้ง 4 ฉบับ ดังกล่าว เพื่อนำเงินส่งคลังในวันนั้น แล้วคืนใบนำส่ง 2 ฉบับ (สีฟ้าและสีดำ) ให้หัวหน้าผู้ควบคุมโดยไม่ต้องตรวจนับรายละเอียด และให้นัดหมายตรวจนับรายละเอียดต่อไป เว้นแต่กรณีที่จำนวนเงินที่ส่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถตรวจนับรายละเอียดเสร็จสิ้นภายในวันนั้น ก็ให้หัวหน้าผู้ควบคุมร่วมกับคณะกรรมการคลังนอก ส่งเงินให้หัวหน้าฝ่ายการเงินของสำนักงานคลัง เพื่อตรวจนับรายละเอียดทันที แล้วทำบันทึกการนำส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

(3) ในกรณีที่ส่งเงินในหีบ หรือถุงที่เปิดแล้วไม่หมด ให้หัวหน้าผู้ควบคุมร่วมกับคณะกรรมการคลังนอก ตรวจนับเงินคงเหลือเป็นแนบมัด หรือถุง อีกครั้งหนึ่ง เมื่อคิดรวมกับเงินที่ส่งแล้ว คงเหลือเป็นเงินที่ถูกต้อง ให้ปิดหีบ หรือถุงใส่กุญแจ หรือเย็บปากถุง แล้วแต่กรณี แล้วประจำตราครุฑของหัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียด และกรรมการคลังนอกทั้ง 3 คน แล้วฝากไว้ในห้องมั่นคงของสำนักงานคลังเพื่อตรวจนับรายละเอียดต่อไป

(4) ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดกับคณะกรรมการคลังนอกร่วมกันตรวจความเรียบร้อยของหีบ หรือถุงบรรจุเงินที่จะส่ง กุญแจ และตราประจำครุฑก่อน แล้วจึงเปิดตรวจนับเงินเป็นแนบมัด หรือ ถุง เมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องแล้ว จึงให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดนำเงินออกส่งเท่าที่ประมาณว่าจะตรวจนับรายละเอียดได้เสร็จภายในช่วงระยะเวลาอันนั้นและสามารถควบคุมดูแลได้ โดยปกติให้ส่งธนบัตรชนิดราคาสูงก่อน

(5) เมื่อสิ้นเวลาส่งรายละเอียดแต่ละวัน ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดทำบันทึกการนำส่งเงินประจำวันตามแบบที่กรมบัญชีกลาง กำหนด 2 ฉบับ เพื่อให้ทราบจำนวนเงินที่ส่งจากหีบ หรือถุงนั้น ๆ จำนวนเงินคงเหลือ จำนวนเงินแต่ละชนิด ราคาที่ขาด เกิน ปลอมแปลง และให้ลงลายมือชื่อร่วมกับกรรมการคลังนอกทั้ง 3 คน ให้คณะกรรมการคลังนอกเก็บไว้ 1 ฉบับ ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดเก็บไว้ 1 ฉบับ

(6) ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียด ดูแลการตรวจนับรายละเอียดเงินที่ส่งโดยใกล้ชิด กรณีที่ปรากฏว่า เงินที่ส่งขาด หรือปลอมแปลง ให้หัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียด เป็นผู้รับผิดชอบจ่ายเงินส่วนที่ขาด หรือปลอมแปลงไปก่อน แล้วให้เรียกชดใช้จากผู้รับผิดชอบภายหลัง

ข้อ 29 เมื่อตรวจนับรายละเอียดเงินที่ส่งเสร็จสิ้นแล้ว

กรณีส่งกรมธนารักษ์ ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้สำนักงานคลังที่ส่งทราบ ว่าได้รับเงินที่ส่งถูกต้อง หรือมีขาด เกิน ปลอมแปลง พร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือดังกล่าว ให้กรมบัญชีกลาง และคลังเขตทราบด้วย

กรณีส่งสำนักงานคลังที่ตั้งสาขาธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด ให้คลังปลายทางรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งให้สำนักงานคลังต้นทางทราบและปฏิบัติเช่นเดียวกับวรรคแรก ถ้าเป็นการส่งเงินที่สำนักงานคลังต่างเขตทำการ ให้ส่งสำเนาหนังสือตอบรับให้คลังเขตที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

ข้อ 30 เมื่อหัวหน้าผู้ควบคุม หรือผู้ส่งรายละเอียดส่งเงิน หรือรายละเอียดเสร็จ และกลับถึงสำนักงานคลังต้นทางแล้ว ให้นำคูปองรับเงินและส่ง และหรือ ใบบันทึกการนำส่งเงินแล้วแต่กรณี เสนอคลังตรวจสอบทันที

กรณีที่กรมธนารักษ์จัดให้ข้าราชการไปส่งเงินยังสำนักงานคลัง ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันโดยอนุโลม

ข้อ 31 กรณีที่ไปถึงสถานที่ที่จะส่งในเวลาปิดสำนักงาน ให้หัวหน้าผู้ควบคุมมอบหีบ หรือถุงบรรจุเงินพร้อมด้วยหนังสือนำส่ง และบันทึกการย้ายเงินให้ผู้อำนวยการกองคลังกลาง กรมธนารักษ์ หรือคลังปลายทางแล้วแต่กรณี ให้ผู้อำนวยการกองคลังกลาง กรมธนารักษ์ หรือคลังปลายทาง ร่วมกับหัวหน้าผู้ควบคุม ตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยของหีบ หรือถุงบรรจุเงิน ญกญจและตราประจำครั้ง หรือตราตะกั่วก่อน แล้วฝากไว้ในห้องมั่นคงของกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานคลัง แล้วแต่กรณี หากเก็บไว้ในห้องมั่นคงของกรมธนารักษ์ หัวหน้าผู้ควบคุมจะประจำตราครั้งของตนไว้ที่ประตูห้องเก็บเงิน และจะใส่ญกญจด้วยก็ได้

กรณีที่ไม่สามารถเปิดหีบออกตรวจนับเงินได้ในวันที่ทำการรุ่งขึ้น ให้ผู้อำนวยการกองคลังกลาง กรมธนารักษ์ หรือคลัง บันทึกเหตุขัดข้องแล้วรายงานให้อธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีทราบ

หมวด 4

การเบิกจ่ายเงิน

ข้อ 32 เมื่อเงินคงคลังของสำนักงานคลังมีเหลือน้อย ไม่เพียงพอสำหรับจ่าย ให้คลังรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอเบิกจากกรมธนารักษ์ สำนักงานคลังที่ตั้งสาขานาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยแจ้งให้กรมธนารักษ์ หรือสำนักงานคลังที่ตั้งสาขานาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด แล้วแต่กรณีทราบจำนวนเงินที่จะขอเบิกแต่ละชนิด ราคาจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ผู้รับมอบให้เป็นผู้รับเงิน และหัวหน้าผู้ควบคุม พร้อมทั้งแจ้งจำนวนเงินคงเหลือในวันที่ขอเบิก และให้ประมาณการเงินคงเหลือแต่ละชนิดในวันที่ขอรับตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด ทั้งนี้ จำนวนเงินที่ขอเบิกเมื่อรวมกับประมาณการจำนวนเงินคงเหลือในวันที่ขอรับ จะต้องไม่เกินวงเงินเก็บรักษาที่กระทรวงการคลังกำหนด สำหรับจังหวัดที่ขอเบิกนั้น

ข้อ 33 ให้สำนักงานคลังที่ขอเบิกติดต่อนัดหมายวันบรรจุเงิน และวันเดินทางกลับกับกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานคลังที่จ่ายเงิน แล้วแต่กรณี

ข้อ 34 การบรรจุเงิน และการควบคุมเงินที่ขอเบิกกลับจังหวัด ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในหมวด 2 ของระเบียบนี้ โดยอนุโลม

ข้อ 35 เมื่อติดต่อกับฝ่ายตำรวจ ตามข้อ 12 แล้ว ให้จังหวัดที่ขอเบิกแจ้งยศ ชื่อ และตำแหน่งนายตำรวจผู้เป็นหัวหน้ารักษาความปลอดภัย และจำนวนกำลังตำรวจให้กรมธนารักษ์ หรือสำนักงานคลังที่จ่ายเงินแล้วแต่กรณีทราบ ในหนังสือที่ขอเบิกเงินด้วย

ข้อ 36 การเบิกเงินกับจังหวัดที่ตั้งสำนักงานคารแห่งประเทศไทย ให้คลังเสนอหนังสือขอเบิกเงินต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินให้จังหวัดที่ขอเบิกได้ไม่เกินวงเงินเก็บรักษาที่กระทรวงการคลังอนุญาต เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ให้วางฎีกาเบิกเงินประเภทจ่ายย้ายตัวเงิน

สำหรับชนบัตรที่ขอเบิก ให้ออกเช็คสั่งจ่ายตามระเบียบการรับจ่ายเงิน ระหว่างสำนักงานคลังจังหวัดกับสำนักงานคารแห่งประเทศไทย แล้วมอบเช็คคืนให้หัวหน้าผู้ควบคุมไปขอรับเงินจากธนาคารในวันนัดหมายบรรจุเงิน พร้อมกับกรรมการบรรจุเงินของจังหวัด โดยให้บรรจุเงินที่สำนักงานคารแห่งประเทศไทย

สำหรับเหรียญกษาปณ์ ให้บรรจุที่สำนักงานคลัง

ข้อ 37 ให้กรมธนารักษ์ สำนักงานคลังที่ตั้งสำนักงานคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังที่กระทรวงการคลังกำหนด แล้วแต่กรณี ทำหนังสือแจ้งจังหวัดที่ขอเบิกเงินคงคลังทราบจำนวนเงินที่จ่ายแต่ละชนิดราคา และจำนวนเงินรวมทั้งสิ้นด้วย

ข้อ 38 เมื่อหัวหน้าผู้ควบคุมนำเงินถึงสำนักงานคลัง ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) ให้มอบหนังสือนำเงินที่ขอเบิก และบันทึกการย้ายเงินให้คลัง แล้วทำใบนำส่งตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด 4 ฉบับ เพื่อนำเงินส่งคลังในวันนั้น การรับย้ายเงินนี้ ให้หัวหน้าฝ่ายการเงินลงชื่อรับในใบนำส่งโดยไม่ต้องตรวจนับเงิน แล้วส่งเงินต่อคณะกรรมการคลังนอกทันที

(2) ให้คณะกรรมการคลังนอกตรวจนับเงิน ร่วมกับหัวหน้าผู้ควบคุมที่ละหีบ หรือลูกชนบัตรให้นับแทน และมัด เหรียญกษาปณ์ให้นับถุง เมื่อรวมเป็นเงินถูกต้องตามรายการในใบบันทึกการย้ายเงินแล้ว ให้กรรมการคลังนอกทั้ง 3 คน และหัวหน้าผู้ควบคุมลงลายมือชื่อ ในส่วนที่ 3 การตรวจปลายทางของบันทึกการย้ายเงิน ทั้ง 2 ฉบับ เก็บไว้ที่สำนักงานคลัง 1 ฉบับ อีก 1 ฉบับ ให้คลังส่งคืนกรมธนารักษ์ หรือคลังต้นทางแล้วแต่กรณี โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่า เงินที่เบิกมาถึงเรียบร้อยแล้ว แล้วนำเงินส่งคณะกรรมการคลังใน

(3) ให้คณะกรรมการคลังในตรวจนับเงินตาม (2) โดยวิธี
นับสอบคือ ฆนบัตรให้นับแทนและมัด เหรียญกษาปณ์ให้นับถ่วง เมื่อรวมเป็นเงิน
ถูกต้องตามใบนำส่งของคณะกรรมการคลังนอกแล้ว ให้นำเงินเข้าหีบ หรือถ่วง
ใส่สุญแจ และประจำตราครั้งของหัวหน้าผู้ควบคุม และกรรมการคลังในทุกคน
แล้วเก็บเงินไว้ในห้องเก็บเงินคลังใน เพื่อตรวจนับความถูกต้องต่อไป

(4) ให้คณะกรรมการคลังให้ตรวจนับเงินที่รับตาม (3) ให้
ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนด 15 วัน นับจากวันรับมอบจากคณะกรรมการคลัง
นอก ถ้าภายหลังปรากฏว่าเงินไม่ถูกต้อง คณะกรรมการคลังในต้องร่วมกันรับผิดชอบ
สำหรับการทำบันทึกการตรวจนับ ให้ทำตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดทุกวันที่
ตรวจนับ เพื่อให้ทราบจำนวนเงินที่ตรวจนับจากหีบ หรือถ่วงนั้นจำนวนเงิน
คงเหลือ จำนวนเงินแต่ละชนิด ราคาที่ขาดเกิน หรือปลอมแปลง พร้อมกับลง
ลายมือชื่อร่วมกับหัวหน้าผู้ควบคุมแล้วเก็บเงินที่ตรวจนับถูกต้องแล้วในตู้เก็บเงิน
คลังใน

กรณีที่มีฆนบัตรขาด หรือปลอมแปลง ให้เก็บเชือกตราประจำครั้ง
หรือวัสดุอย่างอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด และปลอมแทนฆนบัตรที่ขาด หรือ
ปลอมแปลงนั้นไว้เป็นหลักฐานเพื่อหาผู้รับผิดชอบต่อไป

กรณีที่เหรียญกษาปณ์ขาด หรือปลอมแปลง ให้บรรจุกลับคืนถ่วงเดิม เพื่อ
ส่งย้ายตัวเงินกลับคืนกรมธนารักษ์ หรือคลังต้นทาง แล้วแต่กรณี เพื่อพิสูจน์ต่อไป

(5) เมื่อคณะกรรมการคลังใน ตรวจนับรายละเอียดเสร็จ
สิ้นแล้ว ให้คลังรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งให้กรมธนารักษ์ หรือผู้ว่า
ราชการจังหวัดต้นทางทราบว่า ได้รับเงินที่ขอเบิกนั้นไว้ถูกต้องหรือมีขาด เกิน
ปลอมแปลง พร้อมกับส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวให้กรมบัญชีกลาง และคลังเขต
ทราบด้วย

ข้อ 39 กรณีที่เดินทางกลับถึงจังหวัดที่ขอเบิกเงิน หลังเวลาปิดที่ทำการ
การรับจ่ายแล้ว ให้หัวหน้าผู้ควบคุมมอบหนังสือนำส่งเงินที่ขอเบิก และบันทึกการ
ย้ายเงินให้คลัง แล้วมอบหีบ หรือถ่วงบรรจุเงินให้คณะกรรมการคลังนอก เพื่อตรวจ

สภาพความเรียบร้อยของหีบ หรือถุงบรรจุเงิน กุญแจ และตราประจำคลัง ร่วม
กับหัวหน้าผู้ควบคุม แล้วฝากเก็บไว้ในห้องมั่นคงของสำนักงานคลัง
กรณีที่ไม่สามารถเปิดหีบออกตรวจนับเงินได้ในวันที่ทำการรุ่งขึ้น ให้คลัง
บันทึกเหตุขัดข้องแล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ประกาศ ณ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2538

ชารินทร์ นิมมานเหมินท์
(นายชารินทร์ นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

XV

ระเบียบเงินตราของราชการ

พ.ศ. 2523

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21(5) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังวางระเบียบไว้ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบเงินตราของราชการ พ.ศ. 2523"

ข้อ 2 ให้ยกเลิก

(1) ระเบียบเงินตราของราชการ พ.ศ. 2504

(2) ระเบียบเงินตราของราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2506

(3) ระเบียบเงินตราของราชการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2509

บรรดาระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

"ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ" หมายความว่า ส่วนราชการที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายไม่ว่าจะเป็นงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับส่วนราชการนั้น ๆ โดยเฉพาะ หรือเป็นงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในงบกลาง

"คลังจังหวัด" หมายความว่า รวมถึง คลังอำเภอด้วย

"สำนักงานคลังจังหวัด" หมายความว่า รวมถึง สำนักงานคลังอำเภอด้วย

"ใบสำคัญคู่จ่าย" หมายความว่า หลักฐานการจ่ายที่เป็นใบเสร็จรับเงิน หรือใบรับรองการจ่ายเงินตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย

ข้อ 4 ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณมีเงินตรองราชการสำหรับ
ตรองใช้จ่าย ตามงบประมาณรายจ่ายได้ในหมวดรายจ่ายต่อไป

(1) หมวดค่าจ้างชั่วคราว สำหรับค่าจ้างซึ่งไม่มีกำหนดจ่ายเป็น
งวดแน่นอนเป็นประจำ แต่จำเป็นต้องจ่ายให้ลูกจ้างแต่ละวัน หรือแต่ละคราวเมื่อ
เสร็จงานที่จ้าง

(2) หมวดค่าตอบแทน

(3) หมวดค่าใช้สอย

(4) หมวดค่าสาธารณูปโภค เฉพาะค่าไปรษณีย์โทรเลข

(5) หมวดค่าวัสดุ

(6) งบกลาง เฉพาะที่จ่ายเป็นเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ
ศึกษาบุตร เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล หรือเงินสวัสดิการเกี่ยวกับ
เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว สำหรับลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งไม่มีกำหนดจ่ายค่าจ้าง
เป็นงวดแน่นอนเป็นประจำ แต่จำเป็นต้องจ่ายค่าจ้างแต่ละวันหรือแต่ละคราว
เมื่อเสร็จงานที่จ้าง

ข้อ 5 ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ กระทรวงการคลังจะอนุญาตให้ส่วน
ราชการเจ้าของงบประมาณรายไคมีเงินตรองราชการ สำหรับค่าใช้จ่ายใน
หมวดอื่นเป็นเฉพาะเรื่อง นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ก็ได้ตามเงื่อนไขที่
กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 6 เงินตรองราชการ จะนำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากที่
กำหนดไว้ในข้อ 4 หรือข้อ 5 มิได้

ข้อ 7 ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณใด จำเป็นต้องมีเงินตรอง
ราชการไว้ทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง
ตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 8 เงินตรองราชการที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ได้รับ
อนุญาตจากกระทรวงการคลัง ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ เป็นผู้พิจารณา
แบ่งสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดตามความเหมาะสมแล้วแจ้งให้กระทรวง
การคลังทราบ

ข้อ 9 ในกรณีเบิกจ่ายกับกรมบัญชีกลาง เงินทดรองราชการที่ได้รับไปจากคลังนั้น ให้เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ได้ไม่เกิน 20,000 บาท หรือหน่วยงานในสังกัดแต่ละแห่งได้ไม่เกิน 5,000 บาท โดยปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงินโดยอนุโลม จำนวนเงินที่เกินดังกล่าวให้นำฝากบัญชีเงินฝากของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ หรือหน่วยงานในสังกัด แล้วแต่กรณี ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีเบิกจ่ายกับสำนักงานคลังจังหวัด เงินทดรองราชการที่รับไปจากคลังนั้น ให้เก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการแต่ละแห่งไม่เกิน 5,000 บาท โดยปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาเงินโดยอนุโลม จำนวนเงินที่เกินกว่า 5,000 บาทให้นำฝากไว้ที่สำนักงานคลังจังหวัดเป็นเงินฝากเพื่อถอนคืน หรือที่สาขาธนาคารแห่งประเทศไทย

ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ หรือหน่วยงานใด มีความจำเป็นจะต้องเก็บรักษาเงินทดรองราชการไว้ ณ ที่ทำการเกินกว่าที่กำหนดข้างต้น หรือมีเหตุผลสมควรที่จะนำเงินทดรองราชการฝากไว้ที่อื่นนอกจากธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาธนาคารแห่งประเทศไทย หรือสำนักงานคลังจังหวัด ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ 10 เงินทดรองราชการที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณใดได้รับอนุญาตไว้แล้ว ถ้ามีเหตุผลสมควร กระทรวงการคลังจะพิจารณาเพิ่มหรือลด หรือยกเลิกวงเงินก็ได้

ในกรณีลด หรือยกเลิกวงเงิน ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณนำเงินทดรองราชการที่กระทรวงการคลังสั่งลด หรือยกเลิกส่งคืนคลังทันที การนำเงินส่งคืนคลังดังกล่าวนี้ กระทรวงการคลังจะให้หักส่งจากเงินที่เบิกเพื่อชดใช้เงินทดรองราชการก็ได้

ข้อ 11 เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเพิ่มหรือลด หรือยกเลิกวงเงินทดรองราชการกระทรวงการคลังจะให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ หรือหน่วยงานในสังกัดเสนอรายงานการจ่ายเงินทดรองราชการไปยังกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ได้

ข้อ 12 เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง สั่งจ่ายเงินคงคลังเป็นเงินตราของราชการให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณใดแล้ว หากส่วนราชการเจ้าของงบประมาณนั้น มีความประสงค์จะโอนเงินตราของราชการไปให้หน่วยงานในสังกัด ที่ทำการเบิกจ่ายกับคลังจังหวัด ให้มีหนังสือขอโอนต่อกรมบัญชีกลาง และให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้สั่งโอนไปยังจังหวัด

ข้อ 13 การโอนเงินตราของราชการ จากจังหวัดกลับมาเบิกจ่าย ณ กรมบัญชีกลางให้หน่วยงานในจังหวัดเป็นผู้ยื่นขอโอนต่อคลังจังหวัด และให้คลังจังหวัดเป็นผู้สั่งโอนไปยังกรมบัญชีกลาง โดยรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบด้วย

ข้อ 14 ผู้เบิกเงินตราของราชการ ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายโดยอนุโลม

ข้อ 15 การจ่ายเงินตราของราชการ ให้มีใบสำคัญคู่จ่ายไว้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินตราของราชการ

การปฏิบัติเกี่ยวกับใบสำคัญคู่จ่าย ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายโดยอนุโลม

ข้อ 16 ในกรณีที่หมดความจำเป็นต้องใช้เงินตราของราชการ ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ หรือหน่วยงานในสังกัด นำเงินตราของราชการส่งคืนคลังภายในสิบห้าวัน

ข้อ 17 ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ที่ได้รับเงินตราของราชการแจ้งยอดเงินตราของราชการทุกสิ้นปีงบประมาณ ตามแบบทำขระเบียบโดยปฏิบัติดังนี้

(ก) ในกรณีที่เบิกเงินกับกรมบัญชีกลาง ให้ส่งแบบแจ้งยอดเงินตราของราชการให้กรมบัญชีกลาง และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบแห่งละ 1 ชุด โดยให้ส่งภายใน 3 วันทำการนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

(ข) ในกรณีที่เบิกเงินกับสำนักงานคลังจังหวัด ให้ส่งแบบ
แจ้งยอดเงินทศรองราชการให้สำนักงานคลังจังหวัดทราบ 3 ชุด โดยให้ส่ง
ภายใน 3 วันทำการ นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ เพื่อคลังจังหวัดจะได้ส่งต่อให้
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค และหัวหน้าสำนักงานตรวจงานคลังทราบแห่ง
ละ 1 ชุด

ข้อ 18 แบบพิมพ์ สมุดบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ ที่ใช้เกี่ยวกับเงิน
ทศรองราชการ และวิธีใช้ ให้เป็นไปตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ 19 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2523

อำนาจ วีรกรรม

(นายอำนาจ วีรกรรม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

แบบแจ้งยอดเงินทรองราชการ

กรม

หรือ .....

แผนก

เรื่อง แจ้งยอดเงินทรองราชการ

เรียน .....

ตามที่กรม (หรือแผนก) ..... ได้ยื่นเงิน
ทรองราชการจากคลังเป็นจำนวน ..... บาท นั้น
เมื่อสิ้นปีงบประมาณ วันที่ ..... ฐานะเงินทรอง
ราชการดังกล่าวปรากฏดังนี้

- (1) เงินสดในมือ ..... บาท
- (2) ฝากอยู่ในบัญชีเงินฝาก ณ ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยหรือคลังจังหวัด (ถ้ามี) ..... บาท
- (3) ใบสำคัญคู่จ่าย
รวม ..... ฉบับ เป็นเงิน ..... บาท
- (4) ใบยืม ..... ฉบับ เป็นเงิน ..... บาท
รวม ..... บาท

ขอรับรองว่า ข้อความข้างต้นถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้รับผิดชอบในสภาระกเก็บรักษาและจ่ายเงินทรองราชการ

ตำแหน่ง .....

XVI

ข้อบังคับว่าด้วยเงินขายบิล

พ.ศ. 2495

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนดข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกระเบียบการโอนเงินระหว่างประชาชนกับคลังเสีย ทั้งสิ้น และให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ 2 เงินขายบิล แบ่งเป็น 2 อย่าง คือเงินขายบิลของส่วนราชการ และเงินขายบิลของส่วนบุคคล

เงินสาธารณกุศล หรือเงินสาธารณประโยชน์ จะทำการโอนได้ต้อง ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังก่อน และให้ปฏิบัติตามวิธีการโอนเงินขายบิล ของส่วนราชการโดยอนุโลม

¹ข้อ 3 ส่วนราชการใดประสงค์จะโอนเงินขายบิล ให้มีหนังสือแจ้งขอ โอนต่อกรมบัญชีกลาง คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี แต่เงินนั้นต้อง ไม่ใช่เงินงบประมาณ

การโอนเงินของส่วนราชการไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

ข้อ 4 บุคคลใดประสงค์จะขอโอนเงินขายบิล ให้ยื่นคำขอตามแบบ ท้ายข้อบังคับนี้ต่อกรมบัญชีกลาง คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ แล้วแต่กรณี พร้อม ด้วยเงินที่จะขอโอน ค่าธรรมเนียม ค่าโทรเลข (ถ้ามี)

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 69 ตอนที่ 25 ลงวันที่ 15 เมษายน 2495

¹แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

ข้อ 5 เงินขายบิลของส่วนบุคคลจะรับทำการโอนให้ตามคำขอฉบับ
หนึ่ง ๆ ตั้งแต่จำนวน 10,000 บาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 100,000 บาท โดย
เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ 9

ข้อ 6 จังหวัด หรืออำเภอใดมีการโอนเงินทางธนาคารได้ ไม่ให้
รับทำการโอนเงินขายบิลของส่วนบุคคล เว้นแต่เงินของธนาคาร

ข้อ 7 การโอนเงินขายบิลให้โอนทางหนังสือ เว้นแต่ผู้ขอโอนจะให้
โอนทางโทรเลข การโอนระหว่างกรุงเทพฯ กับจังหวัด หรืออำเภอ ต้องเสีย
ค่าโทรเลขตามคำขอ ฉบับละ 5 บาท การโอนระหว่างจังหวัดกับจังหวัด หรือ
ระหว่างจังหวัดกับอำเภอ หรือระหว่างอำเภอกับอำเภอ ต้องเสียค่าโทรเลข
เพิ่มเติมคำขอฉบับละ 10 บาท

ข้อ 8 ผู้ขอรับเงินจะต้องแสดงหลักฐานให้เป็นที่พอใจของเจ้าหน้าที่
ผู้จ่ายเงิน มิฉะนั้นเจ้าหน้าที่อาจไม่จ่ายเงิน หรืออาจให้มีผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นที่
เชื่อถือก็ได้

ข้อ 9 อัตราค่าธรรมเนียมเงินขายบิล คิด 75 บาท ต่อจำนวนเงิน
ทุก ๆ 10,000 บาท ที่ขอโอนเศษของ 10,000 บาท ให้คิดเป็นเงิน
10,000 บาท

ประกาศ ณ วันที่ 2 เมษายน 2495

ภ. บริรักษ์ยุทธกิจ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

XVII

พระราชกฤษฎีกา

โอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย
ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พ.ศ. 2541

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช พร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2541
เป็นปีที่ 53 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 221 และมาตรา 230 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้โอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความ

มั่นคงภายในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การตระเวน
ชายแดน การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และ
อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายก-
รัฐมนตรี

มาตรา 4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็น
ผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
และให้มีรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือ
มีทั้งรองและผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา 5 ให้ข้าราชการตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็น
ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตำรวจ

มาตรา 6 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ
ตำรวจ ลูกจ้าง ตำแหน่งและอัตราของข้าราชการตำรวจและลูกจ้าง และ
งบประมาณรายจ่ายของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปเป็นของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ

มาตรา 7 ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับราชการของกรม
ตำรวจกระทรวงมหาดไทย และบรรดาอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุก
ตำแหน่งและชั้นยศของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปเป็นของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ หรือของข้าราชการตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่
กรณี

มาตรา 8 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงกรมตำรวจ อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดี
กรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจหรือตำแหน่งอื่นของข้าราชการตำรวจของ
กรมตำรวจ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ
ท้องถิ่น ประกาศ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการ
ตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

หรือตำแหน่งอื่นของข้าราชการตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

มาตรา 9 ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจไปเป็นของนายกรัฐมนตรี

ในกรณีมีปัญหาว่าอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจอื่น จะต้องโอนตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรี

มาตรา 10 ความใน (6) ของมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2537 เป็นอันยกเลิกตาม มาตรา 230 วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา 11 ในวาระเริ่มแรกให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยอนุโลม จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นใหม่

มาตรา 12 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

XVIII

คำสั่งประกอบงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2543

นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎร

วันพฤหัสบดีที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2542

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ

คณะรัฐมนตรีขอเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2543 โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

1. ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2543 เป็นจำนวนไม่เกิน 860,000,000,000 บาท (แปดแสนหกหมื่นล้านบาท)
2. ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง

เหตุผล

1. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2543 สำหรับใช้เป็นหลักในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน
2. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ที่กำหนดให้ตั้งรายจ่ายชดใช้ "เงินคงคลัง" ตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

ท่านประธานที่เคารพ

ในภาวะวิกฤตที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ กระทบในนามของรัฐบาลตระหนักดีว่า เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐบาลที่จะต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด นับตั้งแต่เข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นขั้นตอนมาโดยตลอด จนสามารถกล่าวได้ว่า ระบบเศรษฐกิจเริ่มแสดงสัญญาณการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสถียรภาพหรือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจากระดับวิกฤตไปสู่ระดับที่เป็นปกตินั้นเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาปรับตัวพอสมควร รัฐบาลจึงยังคงต้องดำเนินมาตรการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องต่อไปอีกตามความสำคัญและความเร่งด่วนของปัญหา

รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและเร่งรัดการปรับโครงสร้างภาคการเงินและภาคการผลิต จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวเร็วขึ้น และเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 ที่รัฐบาลเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรในวันนี้จึงเป็นงบประมาณแบบขาดดุล เพื่อเป็นกลไกสำคัญให้เศรษฐกิจสามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นการลดผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ การปรับปรุงการบริหารจัดการภาครัฐ การเพิ่มศักยภาพคนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 กระทบขอรายงานให้ทราบถึงภาวะเศรษฐกิจทั่วไป ฐานะและนโยบายการเงินการคลังของประเทศ ดังต่อไปนี้

ภาวะเศรษฐกิจทั่วไป

จากการที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายและมาตรการทั้งทางการเงิน การคลัง และการช่วยเหลือภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงอย่างต่อเนื่องในการแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวโดยเร็วที่สุด การดำเนินการตามนโยบายและมาตรการเหล่านี้ส่งผลให้เห็นชัดเจนว่าเศรษฐกิจไทยได้ผ่านจุดต่ำสุดแล้ว และกำลังอยู่ในระยะฟื้นตัว โดยมีเครื่องชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ประการแรก เศรษฐกิจมีเสถียรภาพในระดับที่น่าพอใจ โดยจะเห็นได้จาก

- ค่าเงินบาทมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยอัตราแลกเปลี่ยนได้ทรงตัวอยู่ในระดับประมาณ 37-38 บาท ต่อหนึ่งเหรียญสหรัฐ มาประมาณ 9 เดือนแล้ว เทียบกับช่วงก่อนหน้านี้ซึ่งค่าเงินบาทมีความผันผวนสูงมาโดยตลอด และในช่วงเดือนมกราคม 2541 ค่าเงินบาทเคยอ่อนตัวถึง 56 บาทต่อหนึ่งเหรียญสหรัฐ

- ดุลบัญชีเดินสะพัดเริ่มเกินดุลอย่างต่อเนื่องจากที่เคยขาดดุลสูงถึง ร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2539 เป็นเกินดุลร้อยละ 12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในปี 2541 และคาดว่าในปี 2542 นี้จะเกินดุลต่อเนื่องร้อยละ 8.6

- เงินสำรองระหว่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ชำระภาระผูกพันล่วงหน้าไปแล้วกว่า 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ภาระผูกพันล่วงหน้ากับสถาบันการเงินต่างประเทศหมดไป ส่วนภาระผูกพันในประเทศได้ทยอยชำระคืนจาก 9,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เหลือเพียง 3,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้เงินสำรองระหว่างประเทศสุทธิที่ปราศจากภาระผูกพันเพิ่มขึ้นจาก 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2540 เป็นประมาณ 15,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อสิ้นเดือนพฤษภาคม 2542

นอกจากนี้ หนี้ต่างประเทศระยะสั้นลดลงจากประมาณ 35,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อสิ้นปี 2540 และยอดหนี้ต่างประเทศโดยรวมของทั้งประเทศก็

ได้ลดลงจากประมาณ 93,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อสิ้นปี 2540 เหลือประมาณ 82,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเดือนพฤษภาคม 2542

- อัตราเงินเฟ้อในเดือนพฤษภาคม 2542 อยู่ที่ระดับติดลบร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับอัตราเฉลี่ยร้อยละ 8 ของปีที่แล้ว การที่ระดับราคาลดลงนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปรับลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เหลือร้อยละ 7 และการลดราคาพลังงาน ซึ่งช่วยลดต้นทุนสินค้าและค่าครองชีพของประชาชนคาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั้งปี 2542 จะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 1

- ความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทยในระดับนานาชาติและภายในประเทศ ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับในช่วงปีที่ผ่านมา ซึ่งจะเห็นได้จากความสำเร็จในการเพิ่มทุนของธนาคารขนาดใหญ่ และการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น

ประการที่สอง เศรษฐกิจมีสัญญาณของการฟื้นตัวที่ชัดเจนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อไปนี้

- ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มเป็นบวกเป็นครั้งแรกในเดือนมกราคม 2542 หลังจากติดลบเป็นเวลา 17 เดือน และดัชนีดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

- การนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตและการแปรรูปเพิ่มสูงขึ้น โดยในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคมของปีนี้ การนำเข้าวัตถุดิบเฉลี่ยต่อเดือน อยู่ในระดับที่สูงกว่าช่วงครึ่งหลังของปี 2541 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการผลิตที่สูงขึ้น

- การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในเดือนเมษายน 2542 มูลค่าการส่งออกในรูปแบบเงินเหรียญสหรัฐ มีอัตราการเพิ่มเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.7 ซึ่งเป็นการเพิ่มครั้งแรกในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา และตัวเลขเบื้องต้นของเดือนพฤษภาคมได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าเดือนเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ

8.4

- ภาวะการมีงานทำมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งเห็นได้จากจำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ 2542 และยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากทีลดลงมาติดต่อกันถึง 15 เดือน

- ยอดขายสินค้าคงทนถาวร เช่น รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เพื่อเร่งรัดให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วขึ้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2542 เพิ่มเติมจากมาตรการอื่นที่ได้ดำเนินการมาแล้ว เป็นจำนวนเงิน 130,000 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 2.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศประกอบด้วย 3 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่การจ้างงานและการเพิ่มรายได้แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจและผู้ด้อยโอกาสเป็นอันดับแรก โดยมาตรการนี้จะก่อให้เกิดการจ้างงานทั่วประเทศประมาณ 486,000 คน ส่วนใหญ่จะเป็นการจ้างงานในชนบทเพื่อรองรับแรงงานที่กลับสู่ท้องถิ่นและแรงงานที่ถูกปลดออกจากงานในเมือง

มาตรการที่ 2 การลดภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อกระตุ้นการบริโภคและเพิ่มอำนาจซื้อแก่ผู้บริโภคทั่วไป

มาตรการที่ 3 การลดราคาพลังงานโดยปรับลดค่าไฟฟ้า ลดราคาขายส่งก๊าซหุงต้ม และลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่ภาคอุตสาหกรรม และลดค่าครองชีพแก่ประชาชนทั่วไป

ท่านประธานที่เคารพ ด้วยสัญญาณทางเศรษฐกิจมหภาพที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน ไม่ว่าในเรื่องความมีเสถียรภาพของค่าเงินบาท อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำ และภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงที่กำลังอยู่ในระยะฟื้นตัว ประกอบกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งจะเห็นผลอย่างชัดเจนในช่วงปีงบประมาณ 2542 ทำให้รัฐบาลมั่นใจว่าในปี 2542 นี้ เศรษฐกิจไทยจะเติบโตได้